

4. ЛЕШОК, КАКО НАСТАНАЛО ИМЕТО

Селото Лешок, во својата вековна историја се јавува како градска и како селска населба.

Така, во византискиот период сè до 1189 година, Лешок бил градска населба и се споменува под името Леаскумцосу-Леасхонмтзос, како Лешки, кога е освоено и разурнато од Стефан Немања, во 1326 година во времето на Стефан Дечански се споменува под името Лешце и во 1395 година во времето на кнегињата Милица се споменува името Леш'ск.

Лешок бил градска населба! 27.08.88

Митко Спироски

• (ПОВОД: „ТОПОНИМИТЕ НА ГРАДОВИТЕ НА СР МАКЕДОНИЈА“)

Во нашиот весник, на почетокот на оваа година излегуваше фелтон во неколку продолженија под наслов „Топонимите на градовите на СР Македонија“, од Костадин Кајрамов. Со внимание ја следев оваа интересна тема од историски, археолошки, лингвистички и ономастички аспект.

Имено, читајќи го фелтонот посебно се задржав на објаснувањето за градовите од Полоз, при што забележав дека авторот за подрачјето на Полошката котлина се задржува само на градот Гостивар, а иако со една реченица не споменува и не ги запознава читателите, дека во Долни Полоз, на местото на денешното село Лешок постојат остатоци на неколку антички и средновековни гради. Можби авторот не распознал со одредени сомнеж и податоци дека во Полошката котлина, покрај Гостивар, постојат и градска населба на егејскиот Лешок, кој се споменува под името Онеј, Леш'ск, односно Легенград. Можби и сомнежната на нашата илустрација се оправдани и тоа не распознала со проверени и точни податоци дека Лешок некогаш постоел како

градска населба. Но, сметам дека е неопходно науката што побрзо да се позанимава со историското и археолошкото минато на стариот град Легенград.

Напоменувам, дека веќе се распознала со одредени пишувани документи и материјали, во кои се среќнуваат неопходни податоци и докази, дека на поширокото подрачје на денешен Лешок некогаш постоела градска населба. Имено, во пишаните материјали, оваа градска населба се среќнува под неколку имиња, а најстаро е античкото име ОНЕЈ, а беа наоѓа и податок дека истиот е урнат околу II век пред н. ер. За постојењето на градот ОНЕЈ, потврдуваат пронајдените археолошки остатоци и историски записи, а како најзначајни е остатокот на една тврдина (кале) која постои и денеска. Вторат, како градска населба Лешок се споменува во средниот век и тоа под името ЛЕШ'СК, кој бил главен духовен, културен и економски центар во целиот Полоз.

Интересно е дека кај месното население се задржало предавање дека на овој локалитет постоел

средновековен град под името ЛЕГЕНГРАД, а посебно е интересно што и Кирил Пејчиновиќ го споменува ова предавање во неговите записи, кога вели дека направил манастир во Легенград. Остатоци од средновековниот град – Легенград може да се среќнат повеќе места во Лешок.

Во интерес на нашата национална култура, неопходно е податално ракопишување и истражување на овој локалитет.

Митко Спироски,
Јане Сандански, 118/2, Скопје

Појаснување

Во написот „Од сите страни Централ сардисан“, објавен на 9 август годинана, направена е грешка. На фотографијата и во текстот погрешно е објавено дека новонаградената куќа е на Ашим и Бедрија Филани. Браќата Филани во близина на „Централ“ през месетина години бестравно изградиле шупа. За сторејата грешка им се извинуваме на Ашим и Бедрија Филани, како и на нашите читатели.

(Напис на Митко Спироски, Лешок-градска населба, Нова Македонија, 27.08.1988.,-Извор: ред. бр. 69)
(Article by Mitko Spiroski, Lesok-municipality, New Macedonia, 27.08.1988-Source: ordinal number 69)

Во турските документи од 1467/68 година, Лешок е запишан како Л-ш-к-е. По обновувањето на Манастирот од 1818 година јеремонахот Кирил Пејчинович во Поменикот и на надгробниот епитаф повеќе пати го спомнува името Лешок, потоа, игуменот Кирил пишува дека се наоѓа во Легенград, а го спомнува и името Лешек.

Лешок односно Легенград го споменуваат како градска населба и Најденовски Кузман во својата книга, Тетово во минатото (извор: ред. бр. 16), потоа во Книгата Тетовски древности на Дарко Гавровски и многу други (извор: ред. бр. 157).

(Фото: Митко Спироски, 1998, Лешочко кале-средновековна тврдина од Легенград)
(Photo: Mitko Spiroski, 1998, Lesok's citadel- medieval citadel - Legengrad)

Во српското средновековно време администрацијата го евидентира селото како Лешок или Лешак и имало Лешачка општина односно Лешачка парохија, во кој свештеници биле поп Спиро и поп Ѓуго. Исто така, и бугарската администрација го евидентира селото како Лешок, кој бил седиште на Лешочка општина, а неколку години кмет бил Јасре поп Ончев.

Денес, администрација на Република Македонија селото го евидентира под името Лешок.

(Лешок,Кале, април 2009, Градината од Славица и Искра Спироска)
(Lesok,Kale-Citadel, april 2009, The garden of Slavica and Iskra Spiroski)

Многу е интересно да се напомене дека Јас од кога паметам меѓусебно жителите на селото, населба ја викаат Љешек, а така селото го оловуваа и жителите од соседните села од Долни Полог, а нас жителите не нарекуваа Љешани. Исто така, би сакал да напоменам дека месното население знае од кажувањата и преданијата на предходните поколенија, како и од археолошките остатоци (Лешокото кале, камените столбови и блокови во полето на Земјоделскиот комбинат Борец и во местото Заградско, потоа камени блокови под Костоо во дворовите на куќите на родот Цокелоој и Гољакоој), дека во античкиот период и во византискиот период на местото на Лешок порано имало град кој се викал Легенград.

(Лешок, бил седиште на општина во 1918 година од бугарската администрација, Уверение на Трпо Спиридонов од Лешок дека е законски венчан со Цвета Петрушова од Непроштено)
(Lesok used to be a place of municipality 1918 of Bulgarian administration, Certificate of Trpo Spiridonov - Lesok for the marriage with Cveta Petrusova - Neproshteno)

(Лешок, Октомври ,2009, Киви и трендафили на стрина ми Љубица и чичко ми Слободан Спирски)
(Lesok, Oktober,2009, the garden of Ljubica and Slobodan Spiroski)

Има повеќе преданија како настанало името на селото Лешок, Лешек, односно Легенград.

(фото: Митко Спирски, фотографот Митко на зидините на Лешочкото кале, 1968 год.)
(photo: Mitko Spiroski, the photographer Mitko on Lesok's citadel, 1968)

Илија Петрушевски, од Лешок во книгата ЛЕШОК од 2004 година дава објаснување за етимолошкото објаснување на името Лешек, при што вели:

“Лешочанијте имаат создадено и легенда која се пренесува цели осум века. Според неа, името доаѓа од дијалектниот збор леш што и денес се употребува кога настануваат големи штети на вегетацијата, по големо атмосферско невреме. Според легендата, лешочанијте поаѓа да објаснуваат со целосно разурнатиот град Леѓенград, што се однесува на Лешок. Според испражувањето на Љујка Спанковска, името Лешок потекнува од зборот лес, што значи шума, а има славословенско и прасловенско потекло (извор: ред. бр. 20).

Во книгата Полошко-тетовска епархија и манастирот во Лешок, од 1925 година, авторот Р. Грујиќ пишува дека Лешок бил град во 13 век и дека во времето на цар Душан црквата Св. Атанасие односно Стар манастир била центар на Полошката епископија. Прв Полошки епископ бил Јоаникие. Остатоци од градот Лешок има на Стар манастир, Лешокото кале, остатоци од мермерни и камени ѕидови и блокови од градот кои се наоѓаат во комплексот на ниви и расадникот на јаболки, сопственост на Земјоделското стопанство Борец од Лешок, а до денес е задржан топонимот Заградско кој укажува дека во Лешок некогаш имало градска населба (Извор: ред. бр. 42).

(Лешок, Кале, јуни 2009, Искра Спирска со братучетките Ана, Нена и Мими Јоновски)
(Lesok, Kale-Citadel, June 2009, Iskra Spiroska with Ana, Nena and Milena Jonovski)

Во написот Формирањето и потеклото на имињата на македонските градови, не го споменува Лешок односно Легенград како градска населба авторот Кајдамов Костадин објавен во Нова Македонија (извор: ред. бр.10).

(Надгробната плоча на Игуменот Силвестер Никола,1812-1882 г. црква Св. Богородица, Лешок)
(Tombstone of the Prior Silvester Nikola,1812-1882 , the church The Virgin Mary,Lesok)

На стр. 11 и 12 во Книгата ЛЕШОК И СОСЕДНИТЕ СЕЛА (материјална и духовна култура) од 2005 година, Митко Спирски и Илија Петрушевски од Лешок забележале неколку легенди за Лешок (извор: ред. бр. 2) .

(Лешникот,симбол на името Лешок,календарче за 2002 г. на Здружението ЛЕШОК, Извор: ред. бр.140)
(The hazel-nut, simbol of the nameLesok,calendar for 2002 , Asociation LESOK, source: red. br.140)

Леџенда за лешникој и имејо Лешек (извор: ред. бр. 2)

Во Лешок и неџовајџа околина, во дива форма е расџирсџранејо лешковојо дрво-лешникој. Од мноџу луџе се слуша дека имејо Лешек џојекнува и џроизлеџува од имејо на дрвојо лешка односно лешник.

Како факџ дека Лешек џо добил имејо џо дрвојо може да се џојврди и џо џоа иџо денес џосџојајџ два џојоними со име лешке. Едниој џојоним е на влезој во селојо, а друџој е над селојо, над месџојо Солишџа од левајџа сџрана од Лешочка река.

*Раскажал,
Живко Трџо Сџирски, Лешок*

*Забележал,
Миџко Сџирски, Лешок ,*

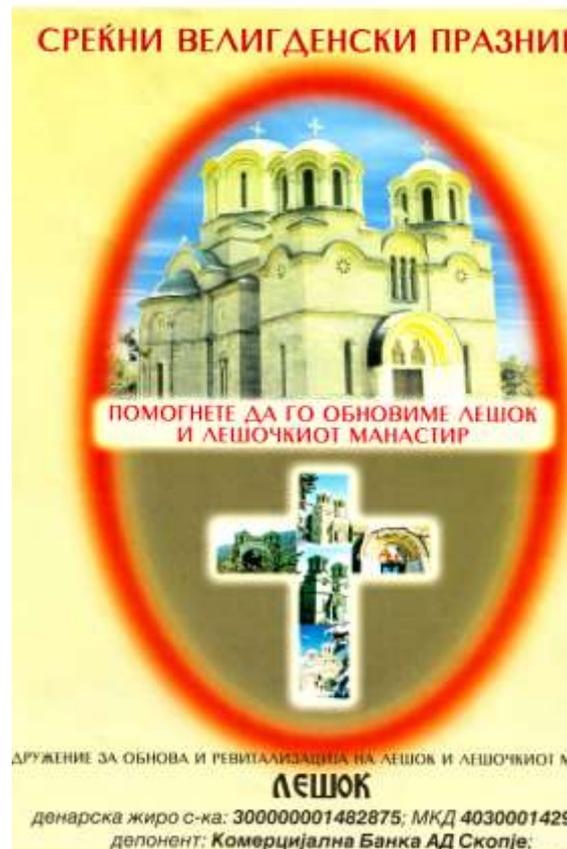
Роден на 29. септември 1949 година и по денешниов календар по хороскоп сум вага-терезија, додека по старо македонскиот хороскоп сум со знакот лешник. Инаку, моето родно село Лешок го добило името по дрвото лешник и среќен сум што се поклопува името на селото со мојот старо македонски хороскопски знак, по, кој исто така сум со знакот- лешник.

(Атанасовден, 2003 год, Лешани во црквата Св. Атанасиј- Стар Манастир од 14 век)
(Atanasovden, 2003, Lesok,s people in the church St. Atanasij- Old Monastery at 14-th century)

(Богослужба од свештеникот Димитрие Крстевски од Глоѓи, црквата Св. Атанасие во Лешок- Стар Манастир 30.01.2003, сеуште се гледаат остатоци од воените дејствија на УЧК –ОНА во 2001 год.)
(Mass by the priest Dimitrie Krstevski - Glogi, the church St Atanasie in Lesok- Old Monastery 30.01.2003, there are ruins of albanian military actions of UCK –ONA in 2001)

(Календар на Здружението ЛЕШОК од Скопје, за 2002 г. и честитки за Велигден 2002 год.)
(Calendar of the Association LESOK- Skopje, 2002 and greeting cards for Easter 2002)

МАКЕДОНСКО СОНЦЕ КУЛТУРА

ПРОЕКТ НА ЗДРУЖЕНИЕТО

ЗАБОРАВ ЗА БРУТА

Проектот именуван како "Младите и преданијата од Лешок и соседните села" доби финансиска поддршка и својата реализација ќе треба да ја презентира годинава, до 11 октомври.

Богатото културно и историско минато на Лешок, заедно со соседните села, кои се пренесувале од колено на колено, од генерација на генерација, при што не е направен никаков напор тие да се евидентираат, се наоѓаат во опасност да бидат заборавени, доколку преданијата не се соберат и не се објават во соодветни публикации.

ЦРКВАТА "СВ. АТАНАСИЈ"

Писувач:
Ружица ГОЧЕВСКА

Ворот на воениот конфликт од 2001 година засекогаш го измени животот на селото Лешок и на неговите жители. Вандалското уривање на црквата "Св. Атанасиј", како и протерувањето на жителите од ова село, ќе останат незаборавни сведоци за едно брутално време. Но, народот повторно се обединува и се организира на разни начини. Така, во 2002 година, група лешочани го формираа Здружението за обновување и ревитализација на Лешок и на Лешочкиот манастир во Скопје.

Здружението "Лешок" е невладино, непартиска и непрофитна организација, а негова примарна цел е да му помогне на месното население од истоименото село во решавањето на проблемите од комуналната, социјалната и економската сфера. Ова Здружение особено ги поддржува и ги афирмира активностите, кои се од областа на културата и на спортот. Исто така, тоа се стреми и настојува да им помогне на младите од Лешок, истовремено давајќи им целосна поддршка во нивните интелектуални и креативни проекти.

Сите свои активности Здружението ги реализира во соработка со Месната заедница од Лешок, Активот на младите од Лешок, Активот на жените и Одбојкарскиот клуб.

Иако Здружението опстојува краток период, сепак зад себе има забележано бројни активности, кои претставуваат витален крвоток на животот на Лешок и на лешочани. Последниот проект кој заслужува внимание е финансискиот гарант доделен од фондацијата Институт отворено општество на Македонија, заедно во соработка со King Vaudouin Foundation. Имено, минатата година "Лешок" конкурираше за финансиски гарант во програмата "Живо наследство". Проектот именуван како "Младите и преданијата од Лешок и соседните села" доби финансиска поддршка и својата реализација ќе треба да ја презентира годинава, до 11 октомври.

Идејата за проектот произлего од Активот на младите од Лешок, со директна поддршка од Месната заедница "Лешок" и истоименото Здружение, како релевантни правни организирани субјекти. Како главна цел на проектот се истакнуваат намалувањето на миграцијата и зближувањето на младите лешочани со млади од различно етничко потекло, преку заедничко запознавање на културата и на преданијата.

Младите од Лешок имаат потреба да се формира место за собирање во кое ќе се реализира креативно дружење со вршниците од другите културни средини. Сметаме дека недостатокот од соодветни просторни се пречка за нивното организирање и развивање, кај нив се појави потреба да се почне процес на организирање на младите. Но, како пречка за реализацијата на оваа идеја беше недостатокот од финансиски средства. Токму поради овиe причини надежта на младите луѓе насочена кон фондацијата Институт отворено општество на Македонија, која беше доволно доблесна да ги сослуша нивните барања и да им излезе во пресрет и да им помогне.

Богатото културно и историско минато на Лешок, заедно со соседните села, кои се пренесувале од колено на колено, од генерација на генерација, при што не е направен никаков напор тие да се евидентираат, се наоѓаат во опасност да бидат заборавени, доколку преданијата не се соберат и не се објават во соодветни публикации. Лешок се спомнува уште од почетокот на средниот век, како градска населба именувана со Летен Град, кој бил разурнат. Најпознат археолошки споменик од тој период е Лешочкото капе. Лешок е познат и по црквата "Св.

ПАНОРАМА НА СЕЛОТО ЛЕШОК

38 МАКЕДОНСКО СОНЦЕ 553 / 4.2.2005

(Македонско сонце, бр. 553 од 04.02.2005, текст за Проектот на Здружението ЛЕШОК финансиран од СОРОС)
 (Macedonian sun number 553 since 04.02.2005, text of the Project of the Association LESOK financed by SOROS)